

Euroopa
Komisjon

CASP2021

Koordineeritud tegevus
toodete ohutuse tagamiseks

Mänguasjad
ELi-välistest
veebipoodidest

Lõpparuanne

Sisukord

Sisukord	2
Lühendid	2
Kommenteeritud kokkuvõte	3
1 osa	
1. Ülevaade tegevusest	4
1.1 Osalevad turujärelevalveasutused	4
1.2 Tootevalik ja katsekriteeriumid	5
1.2.1 Tootevalik	5
1.2.2 Katsekriteeriumid	5
2. Valimi moodustamine ja katsetamine	6
2.1 Valimi moodustamise jaotus ja kanalid	6
2.2 Katsetamine	7
3. Katsetulemused	8
3.1 Katsetulemuste ja põhijärelduste ülevaade	8
3.2 Katsetulemused katse tüübi kaupa	9
3.3 Tulemused vanusekategooria kaupa	11
3.4 Järeldused katsetulemuste kohta	11
4. Riski hindamine ja meetmed	12
4.1 Riskide hindamise tulemused	12
4.2 Katsetatud toodete suhtes võetud parandusmeetmed	12
5. Järeldused ja soovitused	13
5.1 Järeldused	13
5.2 Soovitused sidusrühmadele	14
2 osa	
1. Mis on CASP?	16
Rollid ja kohustused	16
2. TPT tööplaan	17
3. TPT tööriistad ja protsessid	18

Lühendid

LÜHEND	KIRJELDUS
CASP	Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks
DG JUST	Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat
EISMEA	Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet
EK	Euroopa Komisjon
EL	Euroopa Liit
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EV	Ettevõtja
GPSD	Üldine tooteohutuse direktiiv (2001/95/EÜ)
MOD	Mänguasjade ohutuse direktiiv (2009/48/EÜ)
PAH	Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud
RAPEXi suunised	Otsus (EL) 2019/417
TJA	Turujärelevalveasutus
TPT	Tootepõhine tegevus

Kommenteeritud kokkuvõte

Tegevuse eesmärgid

Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks (Coordinated Activities on the Safety of Products, CASP) võimaldavad kõigil Euroopa Liidu (EL) ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide turujärelevalveasutustel (TJAd) teha koostööd Euroopa ühtsele turule lastud toodete ohutuse suurendamisel.

Selles tootepõhises CASP-tegevuses keskenduti mänguasjadele, mis pärinevad ELi-välistest veebipoodidest ja väljaspool ELi asuvate müüjate kauplemiskohtadest, mille TJAd pidasid sihipärase ohutusalase uurimise prioriteediks. Toodetest võeti näidised ja neid katsetati vastavalt ühiselt kokku lepitud kriteeriumidele osalevate TJAd valitud ühes Euroopa laboris.

Tootevalik

Alla 36 kuu vanustele ja vanematele lastele mõeldud plastist / plastist osadega mänguasjad, mis on kogutud veebist ja pärinevad kolmandatest riikidest.

Peamised katsekriteeriumid

Testimiskavadesse lisati valik punkte järgmisest kahest standardist ja järgmises määruses sätestatud nõuded:

- EN 71-1:2014 + A1:2018 Mänguasjade ohutus. Osa 1: mehaanilised ja füüsilised omadused;
- EN 71-3:2019 Mänguasjade ohutus. Osa 3: teatud elementide migratsioon;
- määrus (EÜ) 1907/2006 – REACH (järgmiste ainete puhul):
 - kaadmium,
 - ftalaadid,
 - polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud (PAH).

Valitud laboris tehti nii mehaanilisi kui ka keemilisi katseid. TJAd kontrollisid hoiatusi, märgistusi ja juhiseid oma riigikeeles.

Tulemused

- Katsetatud mänguasjade arv: 92
- 50 mänguasja, mis on mõeldud üle 36 kuuvanustele lastele
- 42 mänguasja, mis on mõeldud alla 36 kuu vanustele lastele
- Kokku 15 mänguasja (16%) vastas katsetamiskohtadele
- Kokku 77 mänguasja (84%) ei vastanud katsetamiskohtadele
- Mehaanilised katsed näitasid suuremat arvu näidiseid, mis ei vastanud nõuetele (84%), kui keemilised katsed (21%)
- Alla 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjad sisaldasid veidi rohkem näidiseid, mis ei vastanud nõuetele (88%), kui mänguasjad lastele vanuses üle 36 kuu (80%)
- TJAd hoiatuste, märgistamise ja juhiste kontroll näitas, et kõik näidised (välja arvatud üks) ei vastanud nõuetele

Peamised soovitusel

Soovitused tarbijatele

Tarbijad peaksid olema ettevaatlikud internetipoodidest või kauplemiskohtadest ostmisel (eriti juhul, kui müüja ei asu ELis) ning pöörama tähelepanu toodetele lisatud hoiatustele, märgistustele ja juhistele

Soovitused ettevõtjatele

- Veebipoodides ja kauplemiskohtades tuleks õigeaegselt kõrvaldada tuvastatud ohtlikud tooted ning teavitada tarbijaid kõigist ohutusprobleemidest või tagasikutsumistest. Kauplemiskohad peaksid tegema ka rohkem jõupingutusi, et vältida ohtlike toodete taasilmumist nende veebisaitidel.
- Märgistamisnõuded on olulised ning need peaksid olema selgelt kuvatud veebisaitidel ja liidestel, kus tooted on müügiks loetletud.

Järeldused

Katsetatud näidistes tuvastati mitmeid mehaanilisi kui ka keemilisi riske. Tulemused kajastavad TJAd jätkuvaid ohutusprobleeme seoses mänguasjadega, mis pärinevad ELi-välistelt veebimüüjatelt.

TJA tehtud riski hindamised näitasid, et 53 näidist kujutasid endast tõsist riski, 9 suurt riski ja 7 keskmist riski.

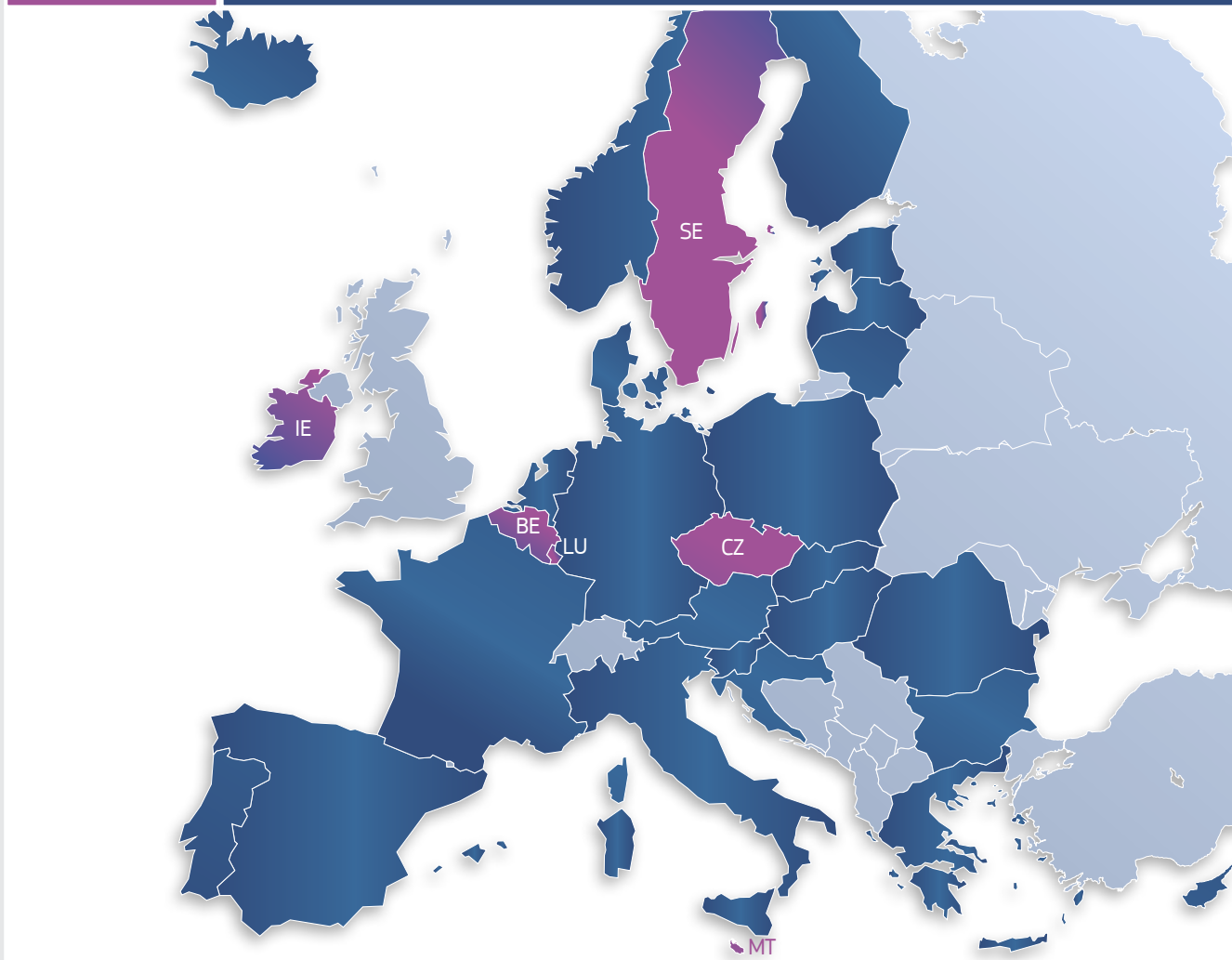
Selle tegevuse tulemusena eemaldati veebipõhistest kauplemiskohtadest 74 müügikuulutust.

1. Ülevaade tegevusest

1.1. Osalevad turujärelevalveasutused

ELi-välistest veebipoodides pärinevate mänguasjade tootepõhises tegevuses osales kokku seitse TJAd kuuest ELi liikmesriigist, nagu on järgmisel pildil näidatud.

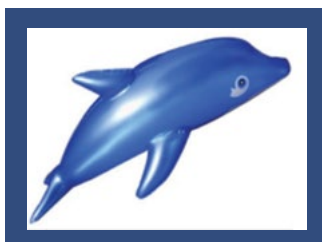
RIIK	TJA
Belgia	Föderaalne avalik teenistus Tervis, toiduahela ohutus ja keskkond – föderaalne keskkonnainspeksioon Föderaalne majandusalane avalik teenistus, kvaliteedi ja ohutuse peadirektooraat
Iirimaa	Konkurentsi- ja tarbijakaitsekomisjon
Luksemburg	Turujärelevalve amet
Malta	Malta konkurentsi- ja tarbijakaitseamet
Rootsi	Rootsi Kemikaaliamet
Tšehhi	Tšehhi kaubandusinspeksioon

1.2. Tootevalik ja katsekriteeriumid

1.2.1. Tootevalik

Tegevus keskendus plastist ja plastist osadega mänguasjadele, mis on mõeldud lastele vanuses üle 36 kuu ja alla 36 kuu.

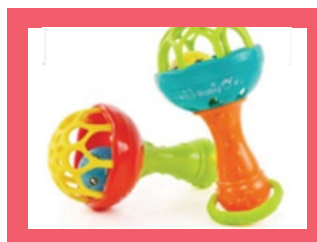
TÄISPUHUTAVAD

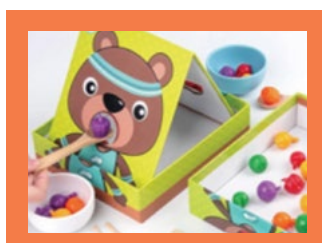
VANNILELUD

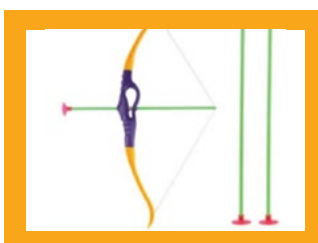
NUKUD/
NUKUKOMPLEKTID

IMIKUKÕRISTID

HARIVAD MÄNGUASJAD

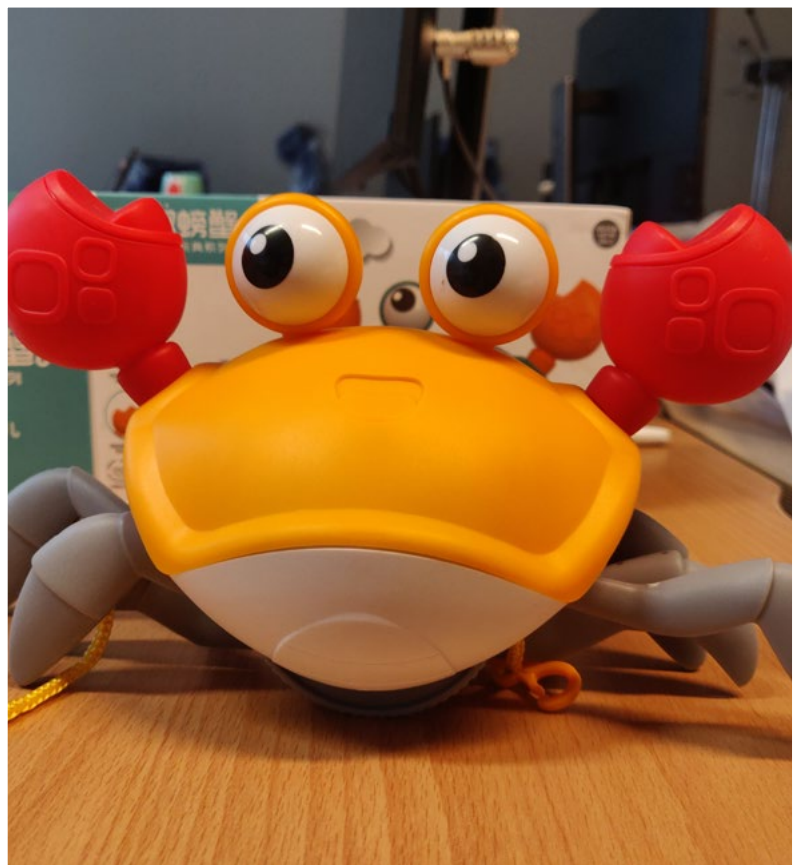
IBUD JA NOOLED

1.2.2. Katsekriteeriumid

Võttes arvesse laia tootevalikut, koostati katsekava nii, et see hõlmaks paljusid tooteliike. Selle tegevuse katsekava sisaldas valikut kahest järgmisest standardist ja järgmises määruuses sätestatud nõuetest:

- EN 71-1:2014 + A1:2018 Mänguasjade ohutus.
Osa 1: mehaanilised ja füüsikalised omadused;
- EN 71-3:2019 Mänguasjade ohutus.
Osa 3: teatud elementide migratsioon;
- määrus (EÜ) 1907/2006 – REACH (järgmiste ainete puhul):
 - kaadmium;
 - ftalaadid;
 - PAH.

Valitud laboris tehti nii mehaanilisi kui ka keemilisi katseid. TJAd kontrollisid hoiatusi, märgistusi ja juhiseid oma riigikeeles. Tehniline ekspert koostas peamiste nõuetega kontrollnimekirja, et anda TJADEle lisajuhiseid.

2. Valimi moodustamine ja katsetamine

2.1. Valimi moodustamise jaotus ja kanalid

Valim koostati iga TJA eelvaliku alusel, võttes arvesse iga turu iseärasusi.

Selles tegevuses katsetatud mänguasjadest koguti näidised eranditult veebist ja need pärinesid ELi-välistelt müüjatelt. TJA-d tellisid kokku 113 näidist. Ootuspäraselt ei saadud tühistatud

tellimuste ja kaotatud tarnete tõttu teatud arvu näidiseid (14) kätte. Seetõttu saadi selle TPT raames lõpuks 99 näidist. Seitsme toote näidised koguti TJAde poolt mänguasjadena ja hiljem liigitati need ujumise istmetena.

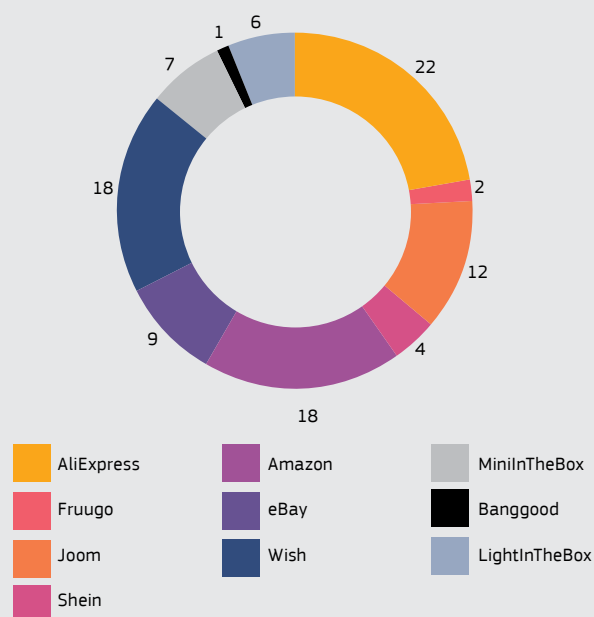
Tabel 1. Osalevate turujärelevalveasutuste kogutud näidiste arv.

Riik	TJA	Valimis
Belgia ¹	Föderaalne avalik teenistus Tervis, toiduahela ohutus ja keskkond – föderaalne keskkonnainspeksioon	17
	Föderaalne majandusalane avalik teenistus, kvaliteedi ja ohutuse peadirektoraat	
Iirimaa	Konkurentsi- ja tarbijakaitsekomisjon	10
Luksemburg	Turujärelevalve amet	20
Malta	Malta konkurentsi- ja tarbijakaitseamet	20
Rootsi	Rootsi Kemikaaliamet	15
Tšehhi	Tšehhi kaubandusinspeksioon	17
KOKKU		99

Euroopa Komisjon teeb koostööd mitme veebipõhise kauplemisskohaga, mis on allkirjastanud tooteohutuse lubaduse². Lubadusele alla kirjutades kohustuvad turud vabatahtlikult kontrollima portaali Safety Gate ja pärast tagasikutsumise veebisaidi väljastatud teadet või hoiatust eemaldama oma liidestest kõik ohtlike toodete nimekirjas olevate toodete müügikuulutused. TJA-d lisasid valimisse nii lubadusele alla kirjutanud kauplemisskohad kui ka need, mis ei ole seda teinud, et uurida, kas ohtlike toodete tuvastamisel võetud parandusmeetmed on erinevad.

Joonisel 1 on näidatud kauplemisskohad, kust TJA-d mänguasjade näidised kogusid. Enamik näidiseid (79) koguti tooteohutuse lubadusele allakirjutanutelt. Kokku 20 näidist koguti müügi kohtadelt, kes ei olnud alla kirjutanud (MiniInTheBox, LightInTheBox, Shein, Fruugo ja Banggood).

Joonis 1. Jaemüügi kanalid

¹ Kaks Belgia TJA-d kogusid näidiseid koos.

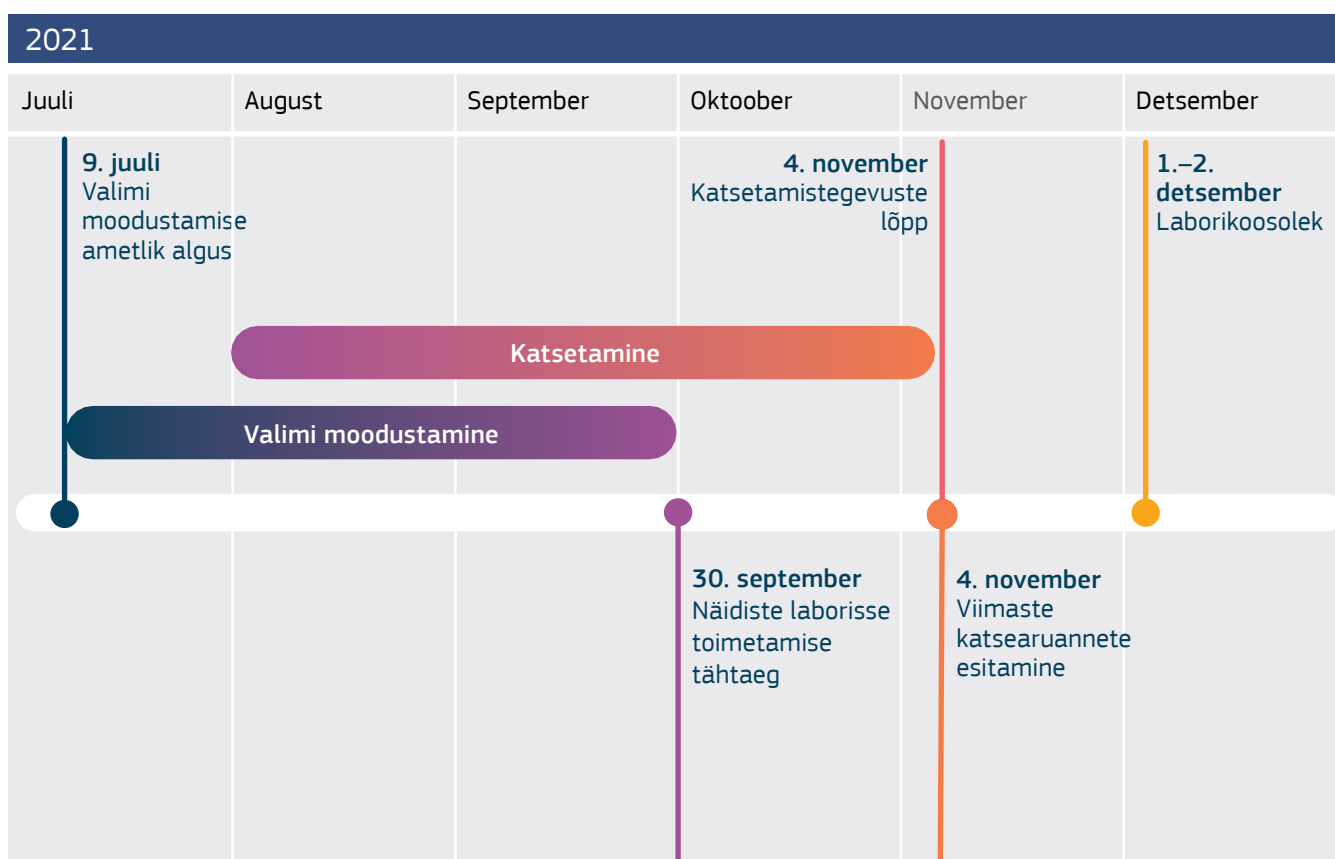
² AliExpress, Amazon, eBay, Rakuten France, Allegro, Cdiscount, Wish, bol.com, eMAG, Joom ja Etsy.

2.2. Katsetamine

Ulatusliku dokumentide läbivaatamise põhjal tehti kindlaks 88 akrediteeritud laborit, mis asuvad ELis/EMPs. Töövõtja koostas hankedokumentid ja kutsus tuvastatud laboreid üles oma pakkumisi esitama. TJADEle esitati projektimeeskonna kutsele vastanud üheksa labori tehnilise sobivuse ja finantspakkumiste võrdlev analüüs. TJAd valisid labori, mis sai tehnilise kvaliteedi poolest kõrgeimad punktid, tal oli suutlikkus ja vajalik akrediteering, et teha kõik nõutud testid, ja ta pakkus konkurentsivõimelist hinda.

TJAdel oli näidiste kogumiseks ja laborisse saatmiseks aega kolm kuud. Katseprotsessis viivitusi ei esinenud ja see viidi lõpule 4. novembril 2021. Laborikoosolek toimus 1. ja 2. detsembril 2021 (hübriidvormis³).

Joonis 2. Valimi moodustamise ja katseprotsessi ajakava

³ Töövõtja meeskonna liikmed ning Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi (DG JUST) esindajad viibisid koos audiovisuaalse meeskonnaga laboris; TJAd ühinesid koosolekuga Zoomi kaudu.

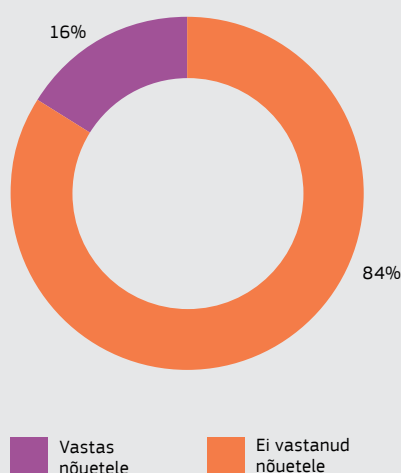
3. Katsetulemused

3.1. Katsetulemuste ja põhijärelduste ülevaade

Katsetamiseks saadeti laborisse 99 näidist. Seitse näidist ei kuulu siiski reguleerimisalasse, kuna need liigitati lõpuks ujuvateks istmeteks (vt jaotis Products misleadingly placed in the market as toys). Nende näidiste katsetulemusi selles punktis ei esitata.

Laboris testitud 92 mänguasjast ainult 15 vastasid katseplaanis esitatud standardite nõuetele. Ülejäänud 77 näidist ei vastanud vähemalt ühele nõudele.

Joonis 3. Üldised katsetulemused (N = 92)

Eksitavalt mänguasjadena turule lastud tooted

Seitse toodet, mille näidised selle tegevuse käigus koguti, turustati ja disainiti nii, et neid oli lihtne mänguasjadega segi ajada. Kuigi need tooted on valesti märgistatud ja seega mänguasjadena turustatavad, kuuluvad need ujuvate istmete määratluse alla, mis on esitatud komisjoni juhenddokumendis nr 7 mänguasjade ohutust käsitleva direktiivi kohaldamise kohta – vees ja vee peal kasutatavad mänguasjad⁴, kuna need on „ujumisrõngad, millel on integreeritud iste, millel on kaks auku, et lapse jalad saaksid vabalt vees rippuda“. Seega ei kuulu need mänguasjaohutuse direktiivi alla, vaid õppimise varustusena üldise tooteohutuse direktiivi alla.

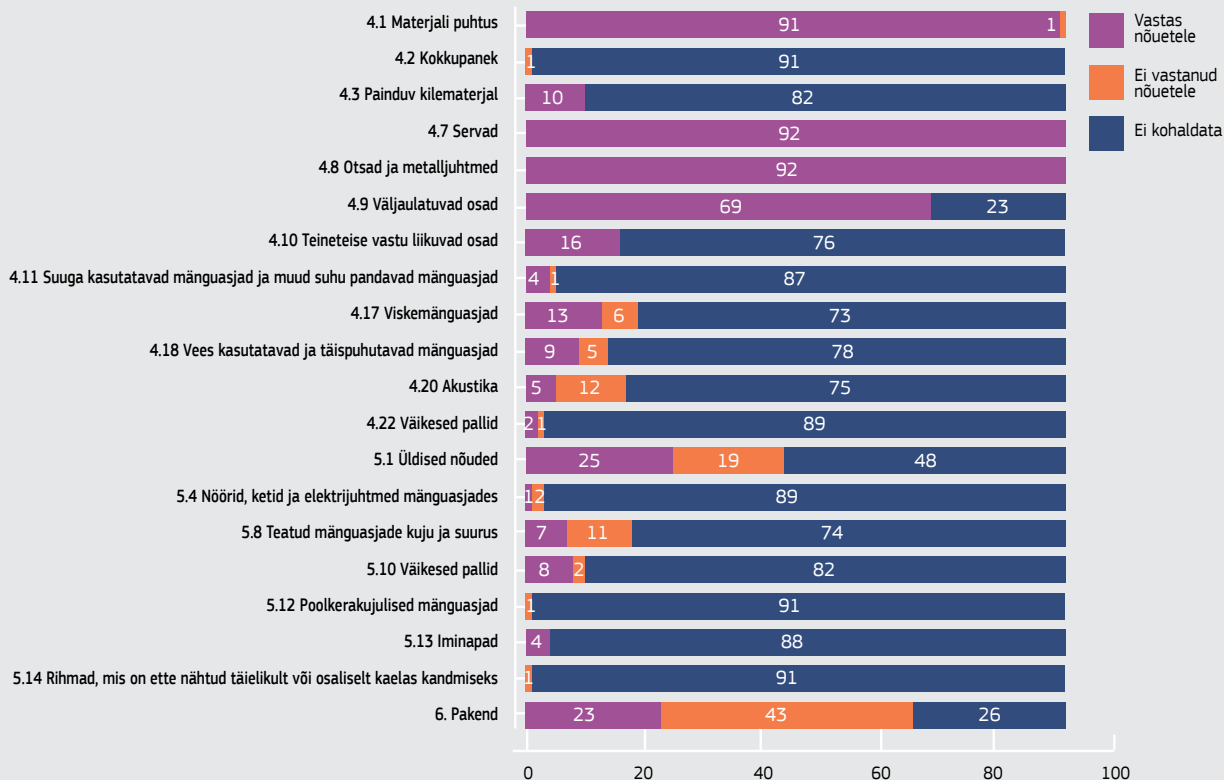
Kõik need tooted ei vastanud üldise tooteohutuse direktiivi nõuetele, kuna neid turustati valesti mänguasjadena. Ujuvaid istmeid tuleb kasutada täiskasvanu pideva järelevalve all ning neid ei saa konstrueerida ega esitada nii, et vanemad ja lapsed ajavad need mänguasjaga segi, põhjustades lapse uppumise ohu. Teave hinnatud riskitaseme ja nende toodete suhtes võetud meetmete kohta on esitatud jaotised 4.1.

⁴ DocsRoom – Euroopa Komisjon (europa.eu) <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/3841/attachments/1/translations>

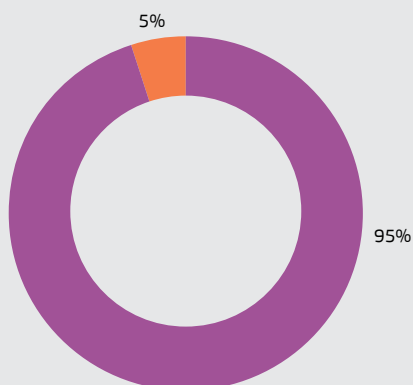
3.2. Katsetulemused katse tüübi kaupa

Mehaaniliste katsete käigus ilmnis oluliselt suurem rikete arv (84%) kui keemilistel katsetel (21%). Katsetulemused punktide põhjal on esitatud järgmistel graafikutel.

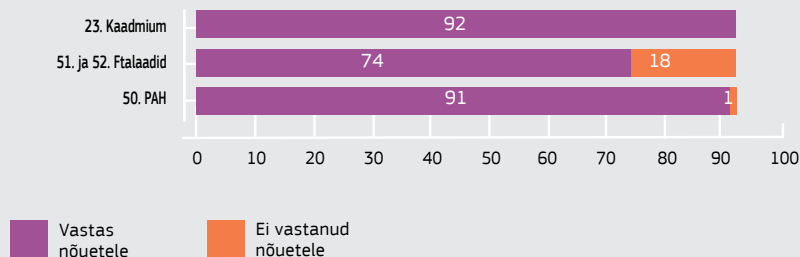
Joonis 4. Katsetulemused punktide põhjal, EN 71-1:2014 + A1:2018 (N = 92)

Joonis 5. Katsetulemused, EN 71-3:2019 – osa 3: teatud elementide migratsioon (N = 92)

Joonis 6. Katsetulemused – määrus (EÜ) 1907/2006 – REACH (N = 92)

Ükski näidis (v.a üks) ei vastanud TJAd tehtud hoiatuste, märgistuste ja juhiste kontrolli nõuetele. Kokku ei olnud 61 % näidistest CE-märgist või CE-märgis oli vale. Muud probleemid hõlmasid järgmist:

- puudub teave tootja või importija kohta;
- hoiatused ei olnud õiges keeles;
- hoiatused puudusid, olid loetamatud või ei olnud ostu ajal nähtavad;
- hoiatused ei olnud kavandatud kasutuseks sobivad;
- hoiatustele ei lisatud sõna „hoiatus/hoiatused“.

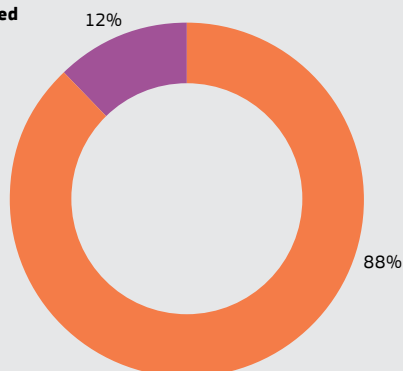
3.3. Tulemused vanusekategooria kaupa

92 katsetatud mänguasjast 54% (50) olid mänguasjad, mis olid mõeldud üle 36 kuu vanustele lastele, 46% (42) olid mõeldud alla 36 kuu vanustele lastele.

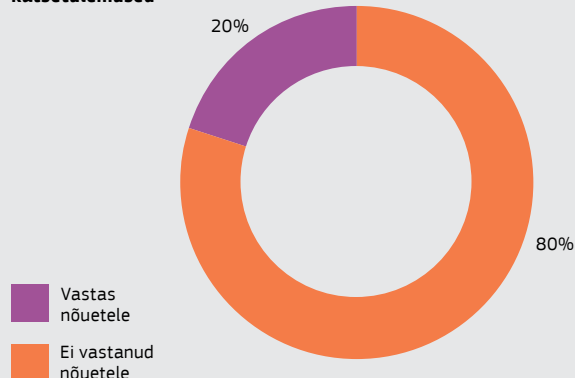
Alla 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjade veaprotsent oli veidi kõrgem (88%) kui üle 36 kuu vanuste laste mänguasjadel (80%).

Joonis 7. Katsetulemused vanusekategooria kaupa

Alla 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjade üldised katsetulemused

Üle 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjade üldised katsetulemused

3.4. Järeldused katsetulemuste kohta

Katsetatud näidistes tuvastati mitmeid mehaanilisi kui ka keemilisi riske. Tulemused kajastavad TJAd jätkuvaid ohutusprobleeme seoses mänguasjadega, mis pärinevad ELi-välisest veebipoodidest ja kauplemiskohtadest.

Mehaanilised riskid

Mehaaniliste rikete määr oli väga suur (84% toodetest ei vastanud nõuetele). Tarbijad ja TJAd tuvastavad mehaaniliste riketega seotud riske suurema tõenäosusega kui keemilise riske, mida mänguasjad võivad endast kujutada. Head mehaanilised nõuetele vastavuse määrad registreeriti servade (punkt 4.7), otste ja metalltraatide (punkt 4.8) ning väljaulatuvate osade (punkt 4.9) kohta, mis kujutavad endast kõige vahetumat ohtu lastele.

Mitmed näidised ei vastanud järgmiste punktide nõuetele, mis võivad põhjustada märkimisväärseid riske:

- punkt 4.20 akustika (12 näidist), mis põhjustab kõrvakahjustusi;
- punkt 5.1 väikeste osade kohta (19 näidist), mis põhjustab lämbumisohtu;
- punkt 5.8 teatavate mänguasjade kuju ja suuruse kohta (11 näidist), millega kaasneb söögitoru kahjustamise oht.

Lisaks ei vastanud väga suur arv näidiseid (43) pakendi paksust käsitleva punkti 6 nõuetele. Mänguasjade pakend on peamine ohutusnõue, millele vanemad või juhendajad võivad kergesti tähelepanu mitte pöörata. Lihtsamalt öeldes kui kott on piisavalt suur, et katta lapse pea, ja piisavalt õhuke, et kleepuda suu ja nina külge, kujutab see endast tõsist lämbumisohtu. Seetõttu kujutavad mänguasjade näidised, mis ei vasta pakendi nõuetele, endast tõsist muret.

Keemilised riskid

Peamine tuvastatud keemiline probleem oli seotud ftalaatidega. Kokku ei vastanud 20% proovidest (18) ftalaatidega seotud nõuetele. Mõned ftalaadid on keemilised plastifikaatorid, mida kasutatakse laialdaselt plasti pehmenamiseks. On leitud, et need kemikaalid „lekkivad“ mänguasjadest ja põhjustavad tõsisid pikaajalisi haigusi, nagu vähk ja viljatus. Katses rõhutati, et see kemikaal on peamine probleemne valdkond.

Hoiatused, mürased ja juhised

TJAd poolt hoiatusmürgiste ja juhiste kontrollimisel selgus, et kõikidel näidistel, välja arvatud üks, oli vähemalt üks halduslik mittevastavus Kõige sagedasemad probleemid olid seotud vale või puuduva CE-mürgisega, puuduva teabega tootja või importija kohta ning puuduvad hoiatused selle riigi keeltes, kus toodet müüakse.

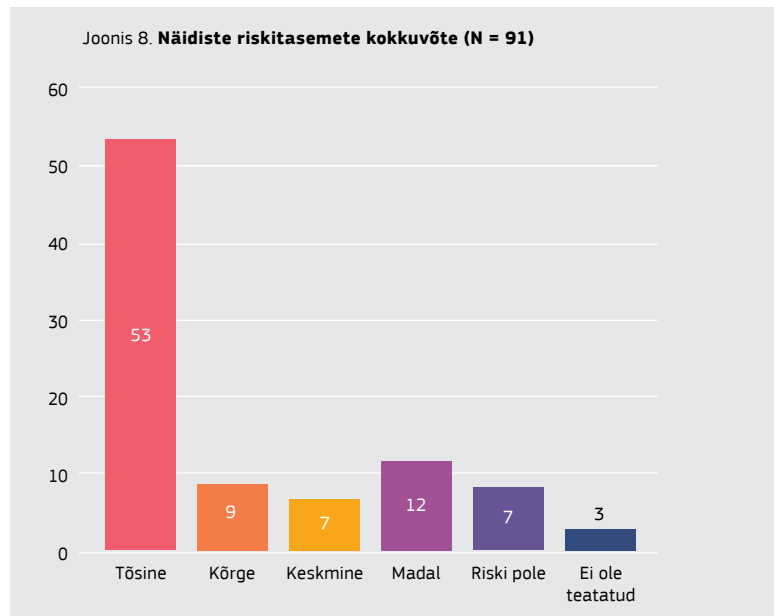
4. Riski hindamine ja meetmed

4.1. Riskide hindamise tulemused

Mänguasjade ohutuse direktiivi⁵ kohaselt peavad liidu turule lastud mänguasjad vastama selles direktiivis sätestatud olulistele ohutusnõuetele. Eelkõige ei tohi mänguasjad kahjustada kasutajate ega kolmandate isikute ohutust ega tervist, kui neid kasutatakse ettenähtud või ettenähtaval viisil. Kui hinnatakse, kas toode kujutab endast ohtu, peab lähenemisviisi põhinema komisjoni rakendusotsusel (EL) 2019/417⁶ (RAPEXi suunised). Riski hindamise väljatöötamiseks kasutasid TJAd Euroopa Komisjoni hallatavat riski hindamise suuniste töövahendit⁷.

Lisaks sellele sisestavad TJAd määruse 2019/1020⁸ artikli 34 kohaselt turujärelevalve info- ja teavitussüsteemi (ICSMS) teabe seoses turul kättesaadavaks tehtud toodetega, mille nõuetele vastavust on põhjalikult kontrollitud.

Joonisel 8 on näidatud nõuetele mittevastavate näidiste riskitasemed (tuginedes TJAd tehtud riski hindamistele)⁹.

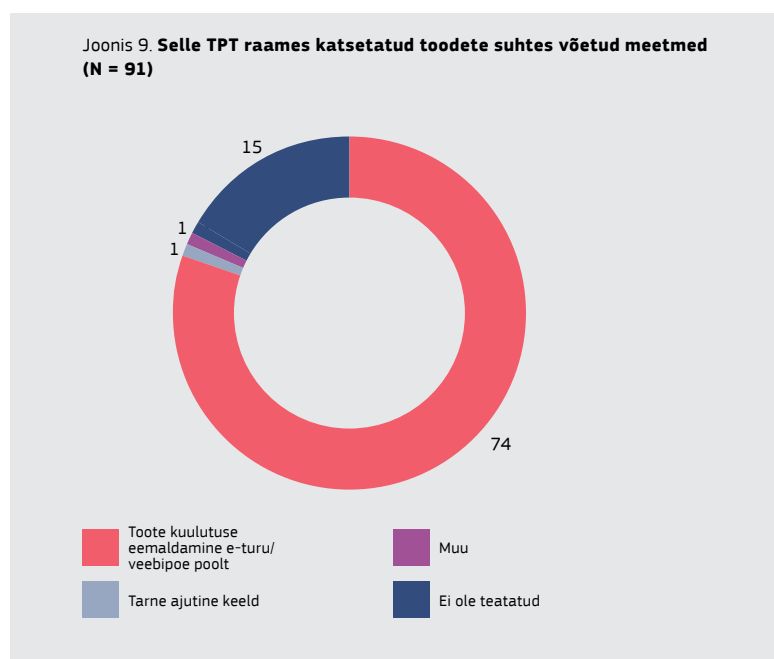

4.2. Katsetatud toodete suhtes võetud parandusmeetmed

Katsetulemuste ja tehtud riski hindamise põhjal otsustavad TJAd, milliseid parandusmeetmeid tuleb võtta seoses toodetega, mis ei vasta ELi õigusaktidele ja/või kohaldatavatele standarditele, et peatada ohtlike toodete ühtsele turule laskmine.

Komisjon on teinud koostööd mitme veebiplatvormiga, kes on allkirjastanud tooteohutuse lubaduse ja võtnud kohustuse korrapäraselt kontrollida portaali Safety Gate ja eemaldada oma veebisaitidelt teatatud ohtlikud tooted. Suur hulk näidiseid kauplemiskohtadest, mis on allkirjastanud tooteohutuse lubaduse, ei vastanud kohaldatavatele nõuetele. Enamik lubadusele alla kirjutanud kauplemiskohti võttis asjakohased meetmed ja eemaldas müügikuulutused niipea, kui TJAd neist teada andsid. Kuid ainult piiratud arv kauplemiskohti tegi jõupingutusi ka teiste müüjate sarnaste müügikuulutuste oma platvormidelt eemaldamiseks.

Joonisel 9 on toodud peamised võetud meetmed¹⁰.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32009L0048>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019D0417&from=EN>

⁷ <https://ec.europa.eu/rag/#/screen/home>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:32019R1020>

⁹ Näidatud tulemused põhinevad 1. aprillil 2022 kättesaadaval teabel. Kategooria „ei ole teatatud“ viitab juhtudele, kus riski hindamine ei olnud toleks kuupäevaks veel lõppenud

¹⁰ Näidatud tulemused põhinevad 1. aprillil 2022 kättesaadaval teabel. Kategooria „ei ole teatatud“ viitab juhtumitele, kus meetmed olid sel kuupäeval veel pooleli

Lisaks, kui tuvastatakse tõsine risk, on TJAd seaduse järgi kohustatud esitama teate kiirhoiatussüsteemis „Safety Gate“ (vastavalt üldise tooteohutuse direktiivi artikli 12 lõikele 1¹¹). RAPEXi suunistes¹² soovitatakse esitada teateid ka meetmete kohta, mida rakendati vähem kui tõsist riski tekitavate toodete suhtes.

Pärast ühise katsetamise kampaaniaga algatatud meetmeid avaldati 56 toote suhtes kiirhoiatussüsteemis „Safety Gate“ teated ja veel viis toodet on ootel.

Seitsmest ujuvast istmest koosneva valimi puhul, mis loeti selle tegevuse puhul kohaldamisalast välja jäävaks, leidsid TJAd, et

neist neli kujutavad ennast tõsist riski, kaks kõrget riski ja üks madalat riski. Kaks toodet, mis kujutavad endast tõsist ohtu, ei vastanud REACH-määruse nr 1907/2006 nõuetele (kaadmium ja ftalaadid). Kõik need tooted ei vastanud üldise tooteohutuse direktiivi nõuetele, kuna neid turustati valesti mänguasjadena. Ujuvaid istmeid tuleb kasutada täiskasvanu pideva järelevalve all ning neid ei saa konstrueerida ega esitada nii, et vanemad ja lapsed ajavad need mänguasjaga segi, tuues kaasa lapse uppumise ohu. Kõik need tooted ei vastanud üldise tooteohutuse direktiivi nõuetele, kuna neid turustati valesti mänguasjadena.

5. Järeldused ja soovitused

5.1. Järeldused

Tegevuse raames kontrollitud näidistest 84% ei vastanud kohaldatavate standardite tehnilistele nõuetele ja seetõttu ei vastanud need mänguasjade ohutuse direktiivi olulistele ohutusnõuetele. Alla 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjade rikete määr oli veidi kõrgem (88%) kui üle 36 kuu vanustele lastele mõeldud mänguasjade puhul (80%), kuna selle kategooria suhtes kohaldatakse rangemaid nõudeid.

Katsete tulemused näitavad, et kuigi vaid vähesed tooted kujutavad endast keemilist riski, ei vasta suur hulk mänguasju mehaanilistele ohutusnõuetele. Tarbijate kaitsmiseks tuleb teha parandusi, vältides ohtlike mänguasjade ELi turule laskmist.

Lisaks ükski näidis (v.a üks) ei vastanud hoiatuste, märgistuste ja juhiste kontrolli nõuetele. Need aspektid annavad vanematele/hooldajatele olulist teavet toote õige kasutamise kohta, seega kujutab see endast suurt riski.

TJAd väljastasid 56 portaali Safety Gate teadet, mis põhinesid selle TPT tulemustel (veel 5 teadet on menetlemisel) ja palusid ettevõtjatel kõrvaldada kauplemisskohast/veebipoest 74 müügikuulustust näidiste kohta, mis kujutavad endast tõsist, suurt, keskmist ja mõnel juhul ka väikest riski.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0095>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=LEGISSUM%3A4390682>

5.2. Soovitused sidusrühmadele

Soovitused tarbijatele

Veebipõhised turud. Tarbijad peaksid olema internetipõhistest kauplemiskohtadest ostmisel ettevaatlikud, eriti kui müüjad ei asu ELis. Tarbijate ühendused ja katsete tegemise kampaaniad võivad pakkuda usaldusväärseid tooteülevaateid.

Eeskirjade täitmine on eriti keeruline, kui müüjad on asutatud väljaspool ELi. Sel juhul võivad TJAd võtta viimase abinõuna meetmeid asjaomaste veebisaitide blokeerimiseks (määruse 1020 alusel), kui muud meetmed ei anna tulemusi. Seetõttu peaksid tarbijad olema kolmandate riikide müüjatelt ostmisel ettevaatlikud.

Hoiatused, märgised ja juhised. Tarbijad peaksid pöörama erilist tähelepanu toodetele lisatud hoiatustele, märgistustele ja juhistele.

- Toote pakendil peab olema CE-märgis, aadress ELis ja asjakohased hoiatused. Need peaksid olema kättesaadavad müügiirigi riigikeeltes.
- Mänguasjade puhul peaksid tarbijad kontrollima, kas vanusemärgistus on lapsele sobiv, pöörates erilist tähelepanu mänguasjadele, mis on selgelt ette nähtud alla 36 kuu vanustele lastele, isegi kui neil on hoiatus vanuse kohta, mis näitab vastupidist.
- Toodete ohutuks kasutamiseks peaksid tarbijad hoolikalt lugema juhiseid. Täiskasvanud peaksid järgima peamisi juhiseid ja pakendi ohutult kõrvaldama. Nad peaksid etiketi alles hoidma.

Portaali Safety Gate jälgimine. Süsteemi Safety Gate tuleks regulaarselt jälgida, sest see sisaldab asjakohast teavet tagasivõtivate ja keelatud toodete kohta. Kõigist tuvastatud ohutusprobleemidest tuleks alati teavitada pädevat TJAd.

Soovitused ELi ja riikide ametiasutustele

Jätkake internetis müüdavate mänguasjade järelevalvet.

- Võttes arvesse selle tegevuse käigus valimisse võetud ja katsetatud toodete kõrget veamäära, peaksid TJAd jätkama järelevalve tegemist nii ELi kui ka kolmandate riikide kauplemiskohtades ja veebipoodides. Olenemata sellest, kas nõuete täitmata jätmine on halduslik (nt aadressi puudumine) või esinevad tõsised ohutusprobleemid, on oluline, et TJAd võtaksid ühendust ja teavitaksid kauplemiskohti ning paluksid neil tooted eemaldada või märgistust parandada.
- Komisjon ja TJAd peaksid jätkama koostööd veebipõhiste kauplemiskohtadega, et kasutada täielikult ära tooteohutuse lubaduse potentsiaali. TJAd võivad kaaluda nii kauplemiskohtade uurimist, kes on tooteohutuse lubadusele alla kirjutanud, kui ka neid, kes seda pole. TJAsid tuleks julgustada kasutama komisjoni veebiämbliku tööriista, et jälgida, kas tooteid, millest on portaali Safety Gate kaudu teatatud ja mida on Euroopa ühtsel turul keelatud müüa, müüakse endiselt veebipoodides või muudes internetipõhistes kauplemiskohtades.

Koostöö TJAd ja tolli vahel. TJAd peavad tegema tihedat koostööd tolliga, et vältida ohtlike toodete sisenemist ELi.

Soovitused ettevõtjatele

Olge teadlik kohaldatavatest õigusaktidest tulenevatest kohustustest. Olge teadlik kõigist kohaldatavatest õiguslikest nõuetest. Enne mänguasjade turule laskmist tagage, et need oleksid kavandatud ja valmistatud vastavalt mänguasjade ohutuse direktiivile (2009/48/EÜ) ja asjakohasele mänguasjade ohutusstandardile (EN 71). Mänguasjad peavad olema nõuetekohaselt CE-märgisega (see näitab, et on tehtud ohutuskontroll, nt ohtlike kemikaalide sisalduse suhtes). Tõendina võib küsida vastavusdeklaratsiooni.

Tooteohutuse lubadusele allakirjutanud kauplemiskohad peaksid tegema kõik endast oleneva, et teha kindlaks portaali Safety Gate hoiatusteadetega hõlmatud toodetega sarnased müügikuulutused, et vältida sama ohtliku toote ilmumist erinevates müügikuulutustes.

Märgistus ja pakendamine. Märgistamine on oluline ja peaks olema selgelt esitatud veebisaitidel, kus tooteid müüakse.

- Kõik mänguasjad peavad olema märgistatud tüübi-, partii-, seeria- või mudeli numbriga või muu märgistusega, mis võimaldab neid identifitseerida.
- Määruse (EL) 2019/1020¹³ nõuete kohaselt tuleb igale artikliga 4 hõlmatud tootele, mis siseneb ELi, lisada nende eest vastutava ELis asuva isiku nimi ja kontaktandmed
- Märgistus ja hoiatused peavad olema vastava mänguasja spetsiifilised ning tõlgitud selle riigi keeltesse, kus toodet müüakse.
- Vanusehoiatused peavad olema õiged. Mänguasjad, mis on selgelt ette nähtud alla 36 kuu vanustele lastele, peaksid vastama selle kategooria nõuetele ja neil ei tohiks olla vanusehoiatust selle kohta, et mänguasi ei ole mõeldud noorematele lastele.
- Mänguasjade pakend peab vastama rangetele mänguasjade ohutusnõuetele
- Plastmänguasjadel, nagu vee-mänguasjad, visatavad mänguasjad ja mängunukud, on nendega seotud konkreetsed ohud ning neil peaksid olema konkreetsed hoiatused

Olge teadlik ohtudest, mis kaasnevad toodete eksitavalt mänguasjana turule viimisega.

Tooteid, mis ei ole mänguasjad, ei tohiks turustada ega kujundada nii, et vanemad ja lapsed võivad need mänguasjaga segi ajada. Näiteks ujuvad istmed ei ole mänguasjad ja neil ei tohi olla mänguväärtust, mis võiks tarbijaid segadusse ajada või sundida vanemaid jätma oma lapsed nende kasutamise ajal järelevalveta. Need peavad olema projekteeritud ja valmistatud vastavalt üldise tooteohutuse direktiivi nõuetele õppimise varustuse kohta ja standardile EN 13138. Need tooted ei vaja CE-märgist.

Tagage koostöö kauplemiskohtade ja kolmandatest isikutest müüjate vahel. Veebipõhised kauplemiskohad ja müüjad peaksid tegema tihedat koostööd, eriti tagasikutsumiste läbiviimisel. Tarbijate konkreetsete toodetega seotud tagasikutsumistest või ohutusküsimustest teavitamiseks tuleks kasutada erinevaid kanaleid.

¹³<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:32019R1020>

1. Mis on CASP?

Koordineeritud tegevus toodete ohutuse tagamiseks (CASP) võimaldab ELi/EMP riikide turujärelevalveasutustel (TJAd) teha koostööd ja tugevdada ühtsele turule lastud toodete ohutust.

Tootepõhised tegevused katsetavad eri liiki tooteid, mis võivad tarbijaid ohustada. Asjaomased TJAd valivad ja koguvad tooteid ning neid uuritakse ühiselt kokkulepitud katsekava alusel.

Horisontaalsed tegevused pakuvad turujärelevalveasutustele foorumit ideede ja parimate tavade vahetamiseks. Tehnilise eksperdi juhendamisel töötavad nad välja ühised lähenemisviisid, menetlused ja praktilised vahendid turujärelevalveks.

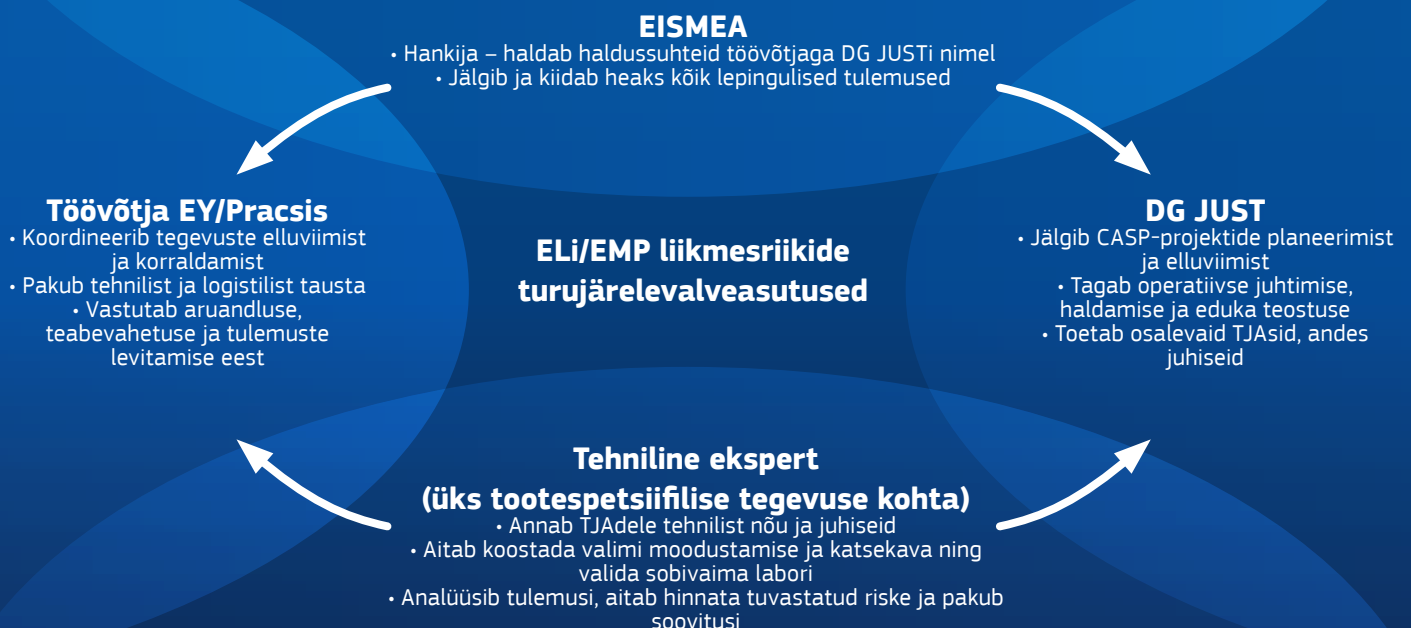
Hübriidsete tegevused hõlbustavad horisontaalseid arutelusid ja viivad läbi katsetamiskampaaniaid. Tulemusi kasutatakse ühiste lähenemisviiside ja meetodite väljatöötamiseks.

CASP 2021 sisaldab viit tootepõhist tegevust (TPT), kolme horisontaalset tegevust (HT) ja üht hübriidset tegevust. Osalevad TJAd valisid need eelnevalt välja õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi korraldatud konsultatsiooni käigus.

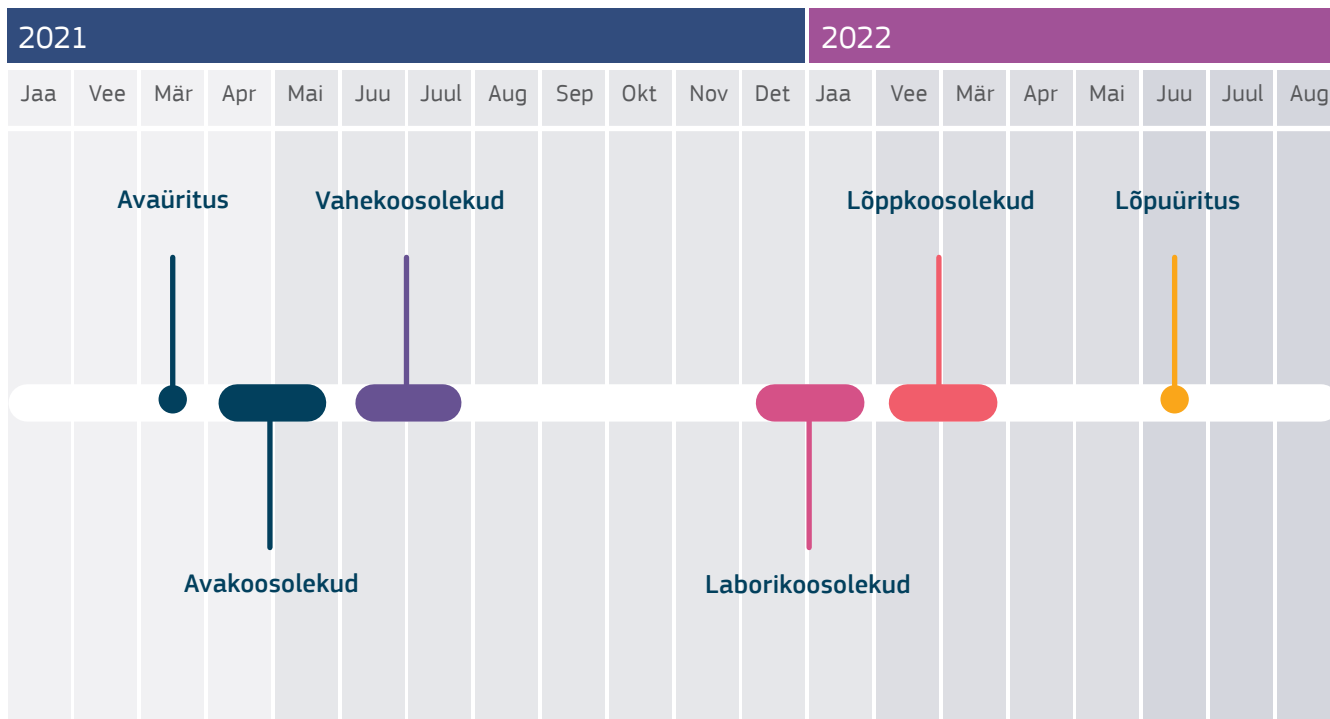
Tootepõhised tegevused (TPTd)

Rollid ja kohustused

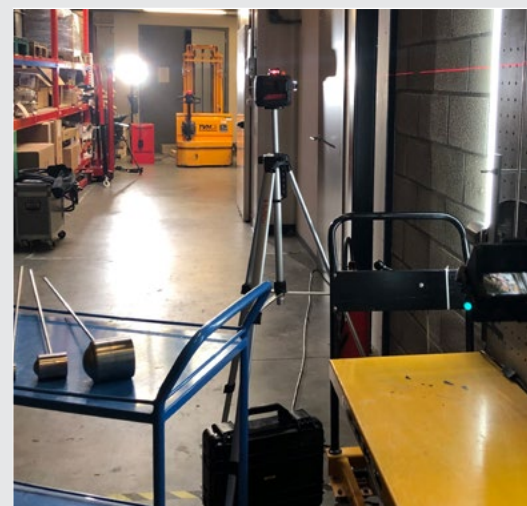

2. TPT tööplaani

Pidev sisekommunikatsioon platvormi Wiki Confluence kaudu

ALGUS	VALIMI MOODUSTAMINE JA KATSETAMINE	ARUANDLUS	VÄLISSUHTLUS
Dokumentatsiooni läbivaatamine	Labori hinnapakkumiste protsess	Riskihindamine	Suhtlusvahendite väljatöötamine
Intervjuude hindamine	Labori valimine ja lepingute sõlmimine	TJAde poolt vastu võetud meetmete koordineerimine	Suhtluse sõnumite väljatöötamine
Katsetamiskava ja valimi moodustamise projekt	Valimi moodustamine ja transport	Lõpparuannete koostamine	Suhtluskampaaniate käivitamine
Labori kaardistamine	Katseprotsess ja katse aruanded	Proovimaterjalide kõrvaldamine või tagastamine TJAdele	Mõju hindamine

3. TPT tööriistad ja protsessid

EUROOPA KOMISJON

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Euroopa Komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest.

© Euroopa Liit, 2022

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 Internationali (CC BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused.

Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleda luba otse õiguste omajalt.

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:
https://europa.eu/european-union/index_et

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

PDF ISBN 978-92-76-51721-4 doi:10.2838/239 DS-09-22-155-ET-N